

**PERHON KUNTA
TARKASTUSLAUTAKUNTA**

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2020

Kirkonkylän jokimaisema 25.05.2021

Kuva Jyri Harju

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely.....	2
2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi.....	3
3. Talous.....	4
3.1. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.....	5
3.2. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen.....	5
3.3. Talouden arvio.....	6
3.4. Asuinrakennukset.....	9
3.5 Teollisuustilat.....	10
3.6 Henkilöstö.....	11
4. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	12
5. Kuntakonserneille asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointi.....	13
6. Tarkastuslautakunnan huomiot eri lautakunnista.....	16
7. Muut havainnot ja kysymykset.....	16
8. Yhteenveto ja allekirjoitukset.....	17

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY

Tarkastuslautakunta on suoraan kunnanvaltuuston alainen toimielin, jonka kunnanvaltuusto asettaa Kuntalain 121 §:n mukaan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat; mm. tilintarkastajan valinta.
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi ja
7. valmisteltava tilintarkastuskertomuksen käsittely valtuustolle.

Kunnanvaltuusto on 20.5.2019, § 19 valinnut tarkastuslautakunnan 1.6.2019 lukien kahdeksi vuodeksi:

Kellokoski Matti, puheenjohtaja
Isomöttönen Antti, varapuheenjohtaja
Tiala Helena, jäsen
Huopana Valio, jäsen
Joutsen Sirkka, jäsen

henkilökohtaiset varajäsenet:
Alatalo Ilona
Humalajoki Tapani
Leväniemi Harri
Linna Kalervo
Humalajoki Aino

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2020 aikana seitsemän (7) kertaa. Esittelijänä toimii tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja sihteerinä huhtikuusta elokuuhun loppuun saakka Maritta Hintsala, BDO Oy sekä 01.09.2020 alkaen Taina Jänkä.

Työskentely

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt tarkastuslautakunnan oman arviointisuunnitelman v. 2017-2020 ja työohjelman vuodelle 2020, joka saatettiin kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Tilintarkastuspalveluiden ostoa jatkettiin BDO Auditor Oy:ltä v. 2020.

Arviointityön tukena tarkastuslautakunnalla on arviointilomake, joka antaa perustietoja toiminnasta mm. toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Kyselyllä selvitetään perustietojen lisäksi haastateltavan oma arvio siitä, miten toimintaa on käytännössä toteutettu ja kehitetty.

Sidonnaisuudet on tarkistettu ja annettu kunnanvaltuustolle tiedoksi 14.12.2020.

Tarkastuslautakunta on kuullut kokouksissa johtoryhmän jäseniä ja lisäksi on kuultu kunnanhallituksen puheenjohtaja Antti Hietaniemen katsaus maakunnan ja Perhon välisestä yhteistyöstä.

Alakoulujen rehtori Pasi Kanninen sekä yläkoulun ja lukion rehtori Anni Riihimäki antoivat sivistystoimen ajankohtaiskatsauksen.

Isännöitsijä Kirsi Anttila kertoi tytäryhteisöjen ajankohtaisista asioista.

Tietohallintoasiantuntija Toni Varila on antanut selvityksen tietohallinnon suunnittelusta, hankinnoista ja tietoturvaan liittyvistä asioista, ICT-yhteistyöstä seutukunnan kanssa sekä Koronasta johtuvista seikoista mm. etätöihin siirtymisestä.

Yritysneuvoja Anne Koskinen sekä toimitusjohtaja Timo Lahtinen kävivät kertomassa elinkeinotoimen ja Kosekin ajankohtaisista asioista, mm. yrittäjille myönnettyistä Korona-tuista sekä elinkeinotoimen ja Kosekin hankkeista.

Maaseututoimen katsauksessa maaseutuasiamies Jukka Hautamäki ja maaseutuasiamies Seija Klemola kertoivat maaseututoimen hallinnosta, keskeisistä tehtävistä, tilastoista ym. ajankohtaisista asioista.

Tarkastuslautakunnan jäsenillä ei ole Hallintolain 28 §:n mukaisia pysyviä esteitä ja luottamustoimista johtuvat esteet ovat henkilöittäin seuraavat:

Kellokoski Matti	-Koneurakointi Kellokoski Oy - Millespakka Oy hallituksen jäsen - Perhon Metsästysseura puheenjohtaja
Isomöttönen Antti	- Koneurakointi ja Kuljetus J. Isomöttönen Oy - ympäristöltk varapuheenjohtaja - MTK Keskipohjanmaa valiokunnan jäsen
Huopana Valio	- ei esteitä
Joutsen Sirkka	- ei esteitä
Tiala Helena	- ei esteitä

Tarkastuslautakunnan painopisteenä v. 2020 työohjelman mukaisesti kunnan koko toiminta.

2. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Kunnanhallitus on 07.09.2020, § 161 merkinnyt vuoden 2019 arviointikertomuksen tiedoksi ja todennut, että tarkastuslautakunnalla ei ole kunnanhallitukselle kysymyksiä ja kommentteja.

3. TALOUS

Perhon kunnan tilikauden ylijäämä on 0,841 milj. € ja on 0,756 milj. € edellisvuotta parempi.

Käyttötalouden nettomenot pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna 0,680 milj. euroa eli 3,6 %.

Verotuloja saatiin 361.645,12 euroa (+4,8 %) edellisvuotta enemmän. Verotuloja kertyi yhteensä 7,887 milj. euroa. Valtionosuuksia vuonna 2020 kirjattiin 13.120 milj. euroa eli 0,744 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Vuosikate tilinpäätöksessä 2020 on 2,758 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen (1,467 milj. euroa), lisäpoistojen (0,430 milj. euroa) ja arvonalentumisten (0,076 milj. euroa) jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui 785.479,22 euroa. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämä on 841.750,30 €.

Investoinnit vuonna 2020 olivat 2,168 milj. € ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja kirjattiin 0,377 milj. €. Lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli vuoden vaihtessa 1,0 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 0,037 milj. euroa.

Avoimet myyntisaamiset 31.12.2021 ovat yhteensä 368.066,68 € ja erääntyneet saatavat yhteensä 93.091 €.

Muutamia talouden tunnuslukuja:

<i>Tunnusluku</i>	<i>Perho Tp 2016</i>	<i>Perho Tp 2017</i>	<i>Perho Tp 2018</i>	<i>Perho Tp 2019</i>	<i>Perho Tp 2020</i>
<i>Kunnan vuosikate/asukas</i>	+570	+527	-20	+401	+1.019
<i>Kuntakonsernin vuosikate/asukas</i>	+737	+696	+144	+447	+1.238
<i>Tuloveroprosentti</i>	21,00	21,50	21,50	21,50	21,50
<i>Kunnan lainamäärä/asukas</i>	3.003	4.596	5.882	6.733	6.920
<i>Kuntakonsernin lainamäärä/asukas</i>	3.669	5.321	6.570	7.625	7.876
<i>Ylijäämä /asukas, €</i>	1.471	1.564	1.087	1.144	1.476
<i>Kertynyttä ylijäämää, milj. €</i>	4,275	4,472	3,069	3,156	3,997
<i>Kunnan omavaraisuusaste</i>	58,6	53,3	44,8	42,5	44,0
<i>Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus, %</i>	53,0	65,8	85,7	88,0	84,0
<i>Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %</i>	50,5	55,7	67,2	70,2	67,3

Mikään hallintokunta ei ylittänyt talousarviota.

3.1 TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vuoden 2020 tavoitteita olivat mm:

Vahva kuntatalous

- vuosikate kattaa vähintään poistot
 - o toteuma: vuosikate 2,758 milj. €, poistot ja arvonalentumiset 1,973 milj. €, **tavoite toteutui**
- kertynyttä ylijäämää
 - o toteuma: 3,997 milj. €, **tavoite toteutui**
- lainamäärä korkeintaan maan keskitasoa
 - o toteuma: lainamäärä 6.920 €/asukas, Tp 2019:maassa keskim. 3.342 €/asukas, Keski-Pohjanmaa 4.789 €/asukas, **tavoite ei toteutunut**
- veroprosentit Keski-Pohjanmaan keskitasoa
 - o toteuma: tuloveroprosentti 21,50, Keski-Pohjanmaa keskim. 21,60, **tavoite toteutui**
- yhtiöittämisen toimeenpano
 - toteuma: yhtiöittäminen kesken, **tavoite ei toteutunut**

Strategisina tavoitteina

- elinkeinojen mahdollistaminen
- yhdessä tekeminen
- viihtyisä elinympäristö
- palveluiden kehittäminen

Arvioinnissa kuultu ja pyydetty selvityksiä taloussihteeri Arja Lindbomilta ja tekninen johtaja Alpo Anisimaalta.

3.2 TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toiminnan tavoitteet ovat toteutuneet.

Kuntalaisten peruspalvelut järjestetty.

Investoinnit ovat toteutuneet.

3.3 TALOUDEN ARVIO

Kunnan taloustilanne parantunut kaikilla mittareilla. Vuoden 2020 tilinpäätöksen vuosikate 2.758 milj. € kattaa poistot ja korvausinvestoinnit ja täyttää tasapainossa olevan talouden tunnusmerkit.

Tilinpäätös 2020				
Tuloslaskelmaa	Tp 2018	Tp 2019	Tp 2020	Muutos %, tp19/tp20
Toimintatuotot (ulk.)	3 183 798	3 337 688	3 039 804	-8,9
Toimintakulut (ulk.)	-22 312 207	-22 515 781	-21 537 483	-4,3
TOIMINTAKATE	-19 128 409	-19 178 093	-18 497 679	-3,5
Verotulot	7 715 145	7 525 664	7 887 309	4,8
Valtionosuudet	11 390 780	12 376 248	13 120 297	6,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-33 844	382 926	248 524	-35,1
VUOSIKATE	-56 328	1 106 745	2 758 451	149,2
Sumu poistot ja arvonalent.	-1 413 034	-1 491 228	-1 972 954	32,3
Poistoero vähennys	6 253	6 253	6 253	
Rahastojen lisäys/vähennys	60 000	464 322	50 000	
Tilikauden yli /alijäämä	-1 403 109	86 092	841 750	877,7
Lainakanta milj. €	16,512	18,575	18,739	
Lainakanta €/asukas	5 882	6 733	6 920	

Kriisikuntakriteerit

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu.

Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan vanhoja kriteerejä.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

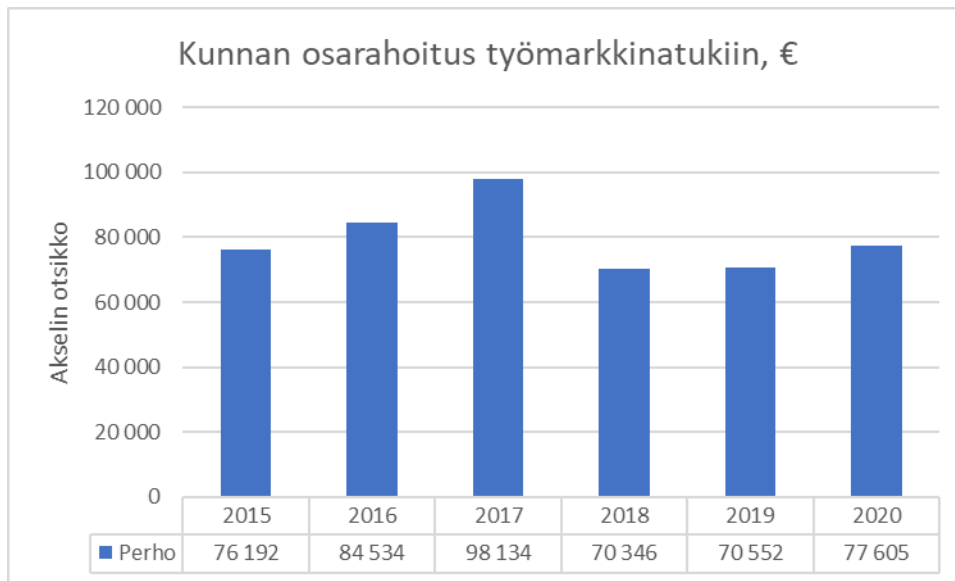
- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määrääjässä. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. *(ei muutosta nykyiseen)*
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa *(ei muutosta nykyiseen)*

Tunnusluku	Tp 2018	Tp 2019	Tp 2020	kriteeri
Taseen ylijäämä,				
- milj. €	3,069	3,156	3,997	ei täyty
- €/asukas	1.087	1.144	1.476	
Konsernin ylijäämä,				
- milj. €	4,289	4,048	5,089	ei täyty
- €/asukas	1.519	1.467	1.879	

TAI

- jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin **täyttäneet kaikki** seuraavat raja-arvot
1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia (*nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate*);
 2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (*nykyisin 1 prosenttiyksikkö*);
 3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla (*nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä*);
 4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 (*nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %*).

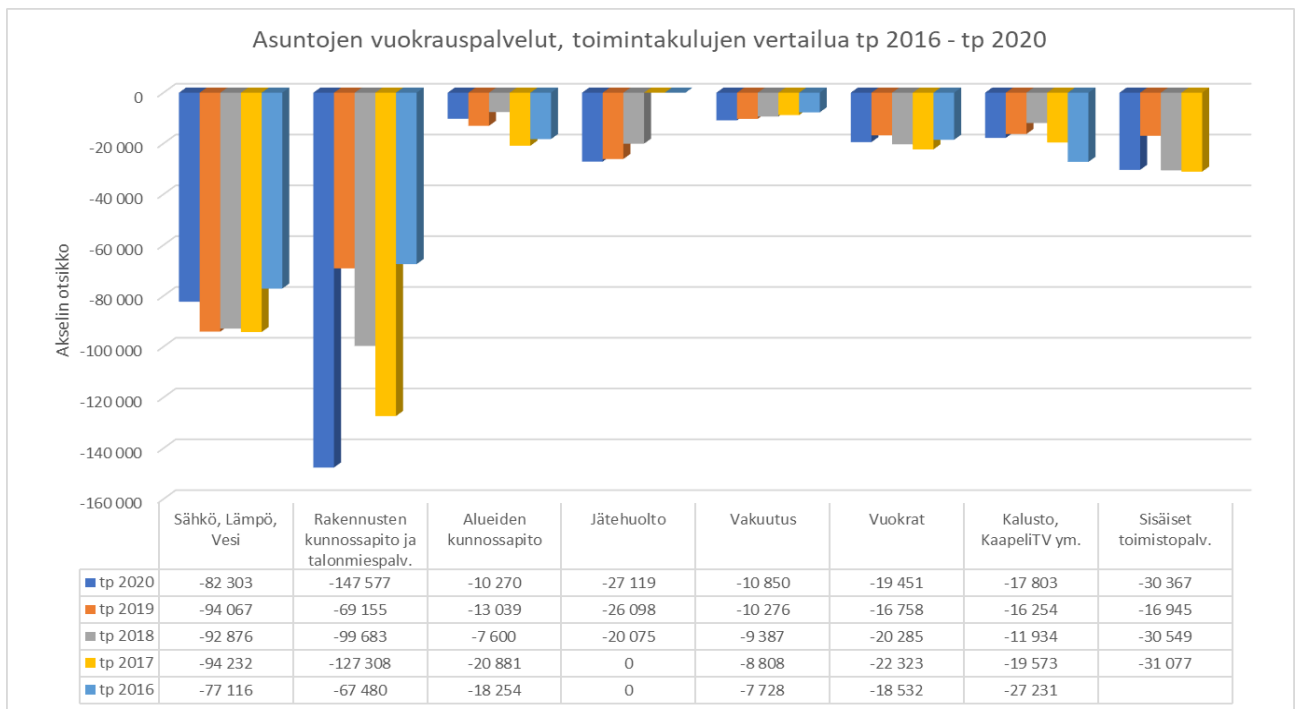
	Tunnusluku	Tp 2018	Tp 2019	Tp 2020	kriteeri
1.	Konsernin vuosikate - milj. € - <i>uusi</i> Konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia	+ 0,407 22,2	+1,234 63,9	+ 3,352 143,7	ei täyty
2.	Kunnan tuloveroprosentti/ kaikkien kuntien keskim.	21,50 19,84	21,50 19,88	21,50 19,97	täyttyy
3.	Konsernin lainamäärä - € / asukas Perho - € / asukas keskim. <i>uusi</i> Konsernin lainat ja vuokravastuut - € / asukas Perho - € / asukas keskim.	6.570 6.540/ 9.810	7.625 7.084/10.626	7.876	ei täyty
4.	Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus > 50 % <i>uusi</i> Konsernin lainanhoitokate on alle 0,8	67,2 0,2	70,2 0,5	67,3 1,3	täyttyy

Kunnat maksavat vuosittain korvauksia pitkään työttöminä olleista niin, että yli 300 päivää työttömänä olleesta kunta maksaa Kelalle 50 prosenttia työmarkkinatuen määrästä. Jos työttömyyspäivät nousevat yli tuhanteen, kunta maksaa 70 prosenttia tuesta. Yllä olevassa taulukossa Perhon kunnan maksamat tuet Kelalle v. 2015 - 2020.

3.4 ASUINRAKENNUKSET

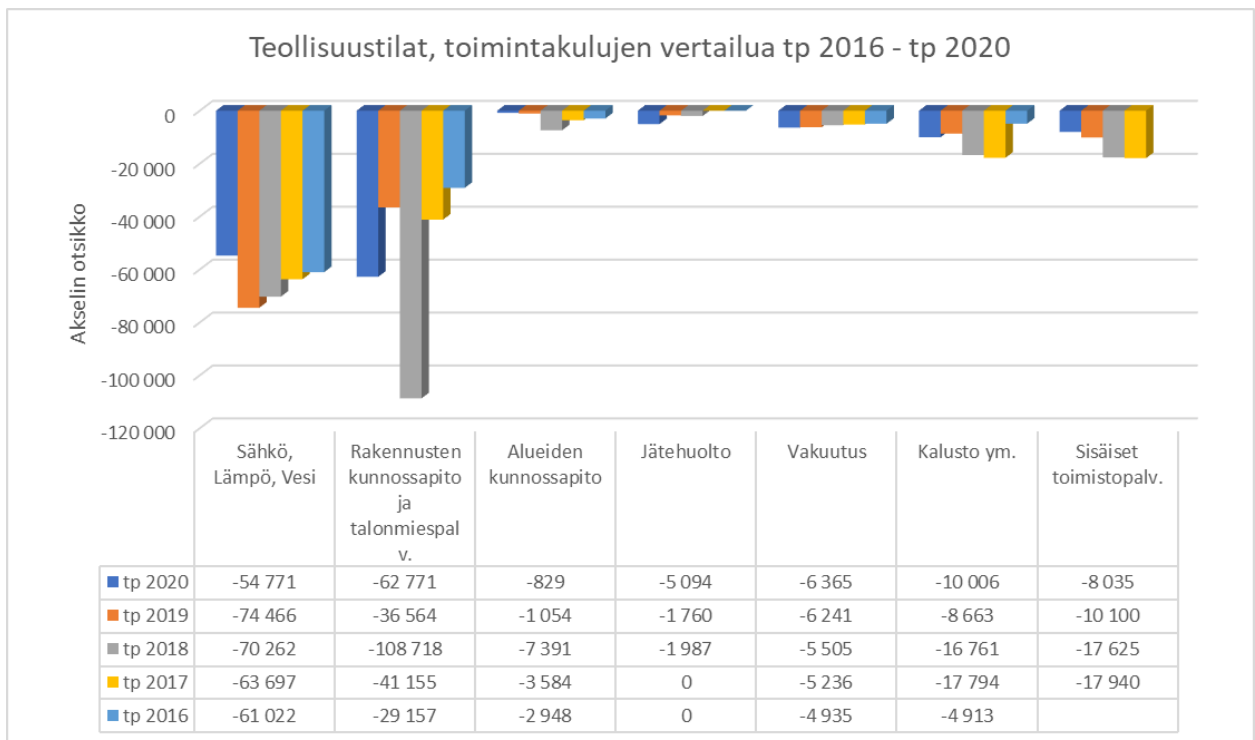
	tp 2020	tp 2019	tp 2018	tp 2017	tp 2016
Toimintatuotot	382 557	404 486	393 514	394 134	356 747
	tp 2020	tp 2019	tp 2018	tp 2017	tp 2016
Sähkö, Lämpö, Vesi	-82 303	-94 067	-92 876	-94 232	-77 116
Rakennusten kunnossapito ja talonmiespalv.	-147 577	-69 155	-99 683	-127 308	-67 480
Alueiden kunnossapito	-10 270	-13 039	-7 600	-20 881	-18 254
Jätehuolto	-27 119	-26 098	-20 075	sis. al.kp	sis. al.kp
Vakuutus	-10 850	-10 276	-9 387	-8 808	-7 728
Vuokrat	-19 451	-16 758	-20 285	-22 323	-18 532
Kalusto, KaapeliTV ym.	-17 803	-16 254	-11 934	-19 573	-27 231
Sisäiset toimistopalv.	-30 367	-16 945	-30 549	-31 077	
Toimintakulut	-345 739	-262 592	-292 390	-324 202	-216 340
Toimintakate	36 817	141 894	101 124	69 932	140 406

3.5 TEOLLISUUSTILAT

TEOLLISUUSTILAT, yhteensä					
Vuosi	tuotot	kulut	toimintakate	poistot	yli/alijäämä
Tp 2020	120 842,21	-147 870,05	-27 027,84	-52 145,67	-79 173,51
Tp 2019	135 260,44	-138 848,42	-3 587,98	-70 675,83	-74 263,81
Tp 2018	109 117,76	-228 249,37	-119 131,61	-62 719,31	-181 850,92
Tp 2017	160 967,00	-149 406,00	11 561,00	-93 744,00	-82 183,00
Tp 2016	128 094,00	-102 975,00	25 119,00	-99 111,00	-73 992,00
Tp:t 2016 - 2020	tuotot	kulut	toimintakate	poistot	yli/alijäämä
keskimäärin/v	130 856,28	-153 469,77	-22 613,49	-75 679,16	-98 292,65

	tp 2020	tp 2019	tp 2018	tp 2017	tp 2016
Toimintatuotot	120 842	135 260	109 118	160 967	128 094
	tp 2020	tp 2019	tp 2018	tp 2017	tp 2016
Sähkö, Lämpö, Vesi	-54 771	-74 466	-70 262	-63 697	-61 022
Rakennusten kunnossapito ja talonmiespalv.	-62 771	-36 564	-108 718	-41 155	-29 157
Alueiden kunnossapito	-829	-1 054	-7 391	-3 584	-2 948
Jätehuolto	-5 094	-1 760	-1 987	sis. al.kp	sis. al.kp
Vakuutus	-6 365	-6 241	-5 505	-5 236	-4 935
Kalusto ym.	-10 006	-8 663	-16 761	-17 794	-4 913
Sisäiset toimistopalv.	-8 035	-10 100	-17 625	-17 940	
Toimintakulut	-147 871	-138 848	-228 249	-149 406	-102 975
Toimintakate	-27 028	-3 587	-119 131	11 561	25 119

3.6 HENKILÖSTÖ

Henkilöstösuunnitelma on laadittu yhteistyössä esimiestyöryhmän kanssa ja hyväksytty sekä yhteistyöryhmässä että kunnanhallituksessa.

Työterveyshuollon kustannukset vuodelta 2020 olivat 72.350,56 euroa, johon haetaan Kelan tuki. Työterveyshuollon palvelut tuottaa Työplus Oy.

Toimistohenkilökunnan yhteistoimintaneuvottelut saatiin päätökseen v. 2020 alussa ja tämän seurauksena palkkahallinto ulkoistettiin Järvinet Oy:lle 1.4.2020 alkaen. Teollisuus-, toimitilojen sekä asuinhuoneistojen yhtiöittämisen osalta selvitys on vielä kesken.

Kunnanhallitus lomautti koko henkilöstön 14 kalenteripäiväksi, pois lukien kriittisen alan henkilöstö: ruoka-, siivous- ja pesulapalvelun työntekijät, joilla oli säästötoimenpiteenä kolme päivää omaehtoista palkatonta.

Henkilöstön määrä on pienentynyt 15 henkilöllä v. 2020 aikana ja sairauspoissaolot ovat vähentyneet.

Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain 31.12.2020

Toimintayksikkö	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Keskushallinto	2	2	2
Toimisto- ja taloustiimi	9	10	10
Siivous- ja rvintopalvelut	27	25	29
Sivistys-, kasvat- ja vapaa-aikatoimi	103	118	116
Tekninen ja ympäristötoimi	11	12	13
Yhteensä	152	167	170

Sairauspäivät:

Sairauspoissaolot ovat vähentyneet:

-Vuonna 2019 2810 päivää

-Vuonna 2020 2119 päivää

Jokaista kuntaan palvelussuhteessa olevaa, keskimäärin 152 henkilöä, kohden sairauspäiviä oli 13,9 päivää. Vuonna 2019 vastaava luku oli 17,3 päivää, vähennystä 3,4 päivää.

4. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Perhon kuntaorganisaation sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty kuntalain edellyttämällä tavalla ja toteutettu annettuihin määräyksiin ja ohjeisiin perustuen. Kunnanvaltuusto on hallintosäännössä määritellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka ohjaa koko konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Kunnanvaltuusto edellyttää, että kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiotasolla toteutuu riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kunnanhallitus on edelleen antanut täydentävät ohjeet (13.5.2019 § 102) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi. Kukin toimiala ja liikelaitos sekä niiden tilivelvollinen johto on tullut huolehtia vastuualueensa osalta riittävien ja toimivien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapojen toteuttamisesta kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Selonteko on valmisteltu toimialoittain tehtyjen riskikartoitusten ja niiden pohjalta laadittujen toteutumamaraporttien pohjalta osastopäälliköiden ja toimitusjohtajien laatimista yhteenvedoista ja näissä mahdollisesti havaituista puutteista sekä valvonnan kehittämiseen tähtäivistä toimenpiteistä. Tämän lisäksi selonteko perustuu konsernijohtolle muodostuneeseen kokonaiskäsitykseen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta.

Selonteossa käydään läpi konsernivalvonnan kohdealueet. Selonteon laatimisessa on otettu huomioon kuntastrategiassa, hallintosäännössä, konserniohjeessa ja muissa toimijoille annetuissa ohjeissa konsernivalvonnalle asetetut tavoitteet.

Selonteon laadinnassa konsernivalvonnan kohdealueita ovat olleet:

- toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa, ohjeistuksen riittävyys
- ohjeiden anto kunnan edustajille ja tytäryhteisöissä ja ohjeiden riittävyys
- konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi
- tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi
- sisäisen valvonnan riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista koskeva raportointi
- keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö
- tiedonkulku ja sen toimivuus
- kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

5. KUNTAKONSERNEILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

PERHON KEHITYSYHTIÖ OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on toimia kunnan alueella yritys- ja elinkeinotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi. Vuonna 2020 yhtiön toiminta painottuu erityisesti tarvittavien kehittämistoimenpiteiden esille nostamiseen ja valmisteluun sekä saattamiseen kunnan päätöksentekoon.

Toimitusjohtajan tehtävät sisältyvät kunnanjohtajan tehtäväkuvaan, eikä yhtiöllä ole palkattua työvoimaa.

Tavoite / Elinkeinoelämän mahdollistaminen painopisteellä

Kunnan elinkeinotoiminnan aktivoiminen ja edesauttaa perholaisten yritysten ja kuntaan yritystoimintaa suunnittelevien toimijoiden menestymistä. Yhtiöittämisen toteuttaminen teollisuus- ja toimitilojen osalta.

Yhtiöittämisselvitys edelleen menossa.

KIINTEISTÖ OY PERHON KARTANO

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä

Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %. Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulorahoituksella. Kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ajan tasalla; asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin. Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä.

Toiminnallisen käyttöasteen keskiarvo oli vuonna 2020 82 %.

PERHON OPISKELIJA-ASUNNOT OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä

Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %. Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulorahoituksella. Asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin. Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä.

Toiminnallisen käyttöasteen keskiarvo oli vuonna 2020 83 %.

ASUNTO OY RIVIHIEKKA

Kunnan 65,9 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %. Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulorahoituksella. Kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ajan tasalla; asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin. Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä.

ASUNTO OY PERHONJOKIRANTA

Kunnan 60 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %. Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulorahoituksella. Kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ajan tasalla; asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin. Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä.

TYTÄRYHTEISÖT

	Asuntojen lkm	Vuokra €/m² (sis.lämpö)	Lämmitys muoto	Lainaa jäljellä Perhon kunta	Lainaa jäljellä Valtiokonttori	
Kiinteistö Oy Perhon Kartano						
- Eeronkuja 2-4, rak. 1988 -1989	15	7,64	kaukolämpö	101 564,15	58 041,59	
- Kiveläntie 855, rak. 2009	2	8,00	maalämpö	173 890,00		
	Asuntojen lkm	Vuokra €/m² (sis.lämpö)	Lämmitys muoto	Lainaa jäljellä Perhon kunta	Lainaa jäljellä Valtiokonttori	
Perhon Opiskelija-asunnot Oy						
- Riihikankaantie 1, rak. 2005	7	8,50	maalämpö	256 250,00		
		9,50 (remontoidut as.)				
	Asuntojen lkm	Vuokra €/m² (ei sis.lämpö)	Yhtiövästik e €/m²	Lämmitysmuoto	Lainaa	Osakkeiden arvo kunnan kp:ssa
Asunto Oy Rivihiekka						
- Tuomaankuja 2, rak. 1985 - 1992	yht. 9		2,90	sähkölämmitys	ei ole	
- kunta omistaa 65,9 %	6	5,25				247 328,08
- yksityisillä 34,1 %	3					

Asunto Oy Perhonjokiranta	Asuntojen lkm	Vuokra €/m² (sis.lämpö)	Yhtiövastike €/m²	Lämmitysmuoto	Lainaa	Osakkeiden arvo kunnan kp:ssa
- Vehtarinkuja 6, rak. 2013	yht. 5		3,80	kaukolämpö	ei ole	399 177,85
- kunta omistaa 60 %	3	10,00				
- yksityisillä 40 %	2					

6. TARKASTUSLAUTAKUNNAN JÄSENTEN HUOMIOT ERI LAUTAKUNNISTA:

Kunnanhallitus; Valio Huopana
- ei huomautettavaa

Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta; Helena Tiala
- ei huomautettavaa

Tekninen lautakunta; Antti Isomöttönen
- ei huomautettavaa
- teknisen lautakunnan kokousten osallistumisprosentti hyvä

Ympäristölautakunta; Sirkka Joutsen
- pitäisi kiinnittää huomiota valvonnan lisäresursseihin

Kuntayhtymien toiminta; Matti Kellokoski
- ei huomautettavaa

Konserniin kuuluvien yhteisöjen toiminta; Matti Kellokoski
- ei huomautettavaa

7. MUUT HAVAINNOT JA KYSYMYKSET

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota

- teollisuustilojen kannattavuuteen, v.2016-2020 alijäämä yhteensä 491.463,24 €
- kunnan velkaantumisasteeseen, lainakanta 18.739 milj. on iso korkoriski kunnan talouden kannalta
- onko kunnalla riittävästi valmiuksia kriisitiedottamiseen?

8. YHTEENVETO JA ALLEKIRJOITUKSET

Tarkastuslautakunta ehdottaa kunnanvaltuustolle, että

1. valtuusto hyväksyy vuoden 2020 tilinpäätöksen ja
2. vuoden 2020 taloutta ja hallintoa hoitaneille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.- 31.12.2020.

Perhossa 1. 6. 2021

Matti Kellokoski
puheenjohtaja

Antti Isomöttönen
varapuheenjohtaja

Valio Huopana
jäsen

Sirkka Joutsen
jäsen

Helena Tiala
jäsen